

עֲזָרֵי מַעַם הַשָּׁמַיִם עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר הַזֵּהָר

שִׁחְבֵר הַתֵּנָא הָאֱלֹקִי רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זִיע"א

וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֵּהָר", "זֵהָר חֻדָּשׁ", "תְּקוּנֵי הַזֵּהָר"

מְנַקֵּד

זֵהָר חֻדָּשׁ וַיֵּצֵא-וַיֵּשֶׁב

מִבְּאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עִם פְּרוּשׁ מִל וְנִחְמָד לְמַעַן יְרוּץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מחולק ל- תתק"ס (960) קונטרסים

ל"ב כרכים של לי חלקים

כרך כ"ח - חלק כ"ז

קונטרס 837

מופץ ללא מטרת רווח כלל - לקירוב הגאולה ברחמים

בְּסִפְרָא דָּא יִפְקוּן בֵּיה מִן גְּלִיתָא בְּרַחֲמֵי

יחד שבטי ישראל לסיים כל ספר הזוהר בדקות ספורות

"קודשא בריך הוא אורייתא וישאל חד הוא"

יוצא לאור על ידי "מפעל הזוהר העולמי"

אָדָר א' תשע"א לפ"ק - בעייה"ק בית שמש תובב"א

פז) התקוני זהר מטהר הגוף ומקדש הנשמה לכל הלומדו בחדש אלול אפלו בגירסא בעלמא באין מבין פרוש אמריו
 ובסוף הקדמת הפסא מלך לתקוני זהר: "כי הוא [התקוני זהר] מטהר הגוף ומקדש הנשמה לכל הלומדו בחדש אלול אפלו בגירסא בעלמא באין מבין פרוש אמריו". ושם בסוף תקון ו': "כי הלומד גירסא בעלמא... יש לו שכר טוב בעמלו ומקדש בטרה נשמתו". ובסדור האר"י זכרוננו לברכה לרבי יעקב קאפיל בסדר פנות הלמוד: "ילמד בספרי קבלה... ואף אם אינו מבין בהם יאמר דברי הזהר ותקונים כי הם מסגלים לטהר הנשמה". וראה גם נפש חיים מרבינו חיים פאלאג'י מערכת זהר הקדוש.

פח) ללמד בדברי הזהר והתקונים בשקידה, שהוא מטהר הנפש ומזככה אפלו אמירה בעלמא מן השפתים סגלה ותקון הנפש מאד ובפרט ספר התקונים שהם תקוני הנפש ממש

וכן מביא הרב הקדוש מקאמארנא ב"נתיב מצוותיך" שביל התורה א' (אות ל"א): "וכך נתן מרן האר"י תקון לבעל תשובה שיאמר חמשה דפין זהר או תקונים בכל יום", ובהקדמתו לעצי עדן: "ללמד בדברי הזהר והתקונים בשקידה... שהוא מטהר הנפש ומזככה אפלו אמירה בעלמא מן השפתים סגלה ותקון הנפש מאד, ובפרט ספר התקונים שהם תקוני הנפש ממש".

ובהקדמתו לעצי עדן: "ללמד בדברי הזהר והתקונים בשקידה... שהוא מטהר הנפש ומזככה אפלו אמירה בעלמא מן השפתים סגלה ותקון הנפש מאד, ובפרט ספר התקונים שהם תקוני הנפש ממש".

פט) בלמוד ספר זה בחדש אלול ובעשרת ימי תשובה סגלתו לקרב גאלתו יתברך וקץ ישועתו

וכה כותב הרב זכרוננו לברכה על חשיבות הלמוד בספר התקונים: והלומדים בו עלימו תטף מלתו להבין עמקי סודות אמרתו, כי בלמוד ספר

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזהר (זהר חלק ג' דף קנ"ג): ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף בלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפות, כל אחד נוטל שכר פאילו עשאה פולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר פאילו למד הש"ס פולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דיה, און דו קענסט מיר" [פירוש: אני מפיר אותך, ואתה מפיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמור בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כלו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושינה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "וקראתם דרור בארץ אבי"ר.

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, שסים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי פן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטר בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי פהונה חלק אר"ח סי' ג"ג)... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדותיו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עת"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם הצום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועודו – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובוודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובוודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוכה שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על פן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובוודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזהר שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה היא – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמוז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עת"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזוה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על פן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולוקח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמח לאבינו שבשמים – על פן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למוד האוהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדשה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לבייך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח נחוץ. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל פחינתנו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותרונה: (קבלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריה הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ודחילו, ליחדא שם יוד בן"י בוא"ו בן"י ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עויגו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמות כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוני רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) פי הית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזפה שבלמודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

[תפלה לרפואות וישועות]

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה פמוה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמין את פי ללמוד בספר הזהר הקדוש לזכות ... פב"פ (וכאן יפרט בקשות) [לרפואות...] [ישועת ...] [לבנים ...] השם ישלח דברו יחזקהו [וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויארך ימיו ושנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים ...] אמן סלה.

זֶה בְּחֵדֶשׁ אֱלוֹל וּבַעֲשָׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה, סִגְלָתוֹ לְקִרְבַּ גְּאֻלָּתוֹ יִתְבַּרַךְ וְקַץ
 יִשׁוּעָתוֹ, וּמִהֲרָה יִגְלֶה עֲלֵינוּ כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ וּמְשִׁיחַ צְדָקְנוּ בִירוּשָׁלַיִם יָרִים נְסוּ
 וְדָגְלוּ.

וְזֶה לְשׁוֹן הַרְבֵּה בְּהַקְדָּמָתוֹ: אֶקְדִּים טַעַם לְשִׁבְחַ לְמָה קָרָא הַרְשָׁב"י זְכָרוֹנוֹ
 לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא לְחִבּוּר זֶה תְּקוּנִים, בְּשִׁלְמָא לְסִפְרֵי הַזֶּהר מְצִינוּ טַעְמוֹ מִפְּרִשׁ
 בְּרַעֲיָא מְהִימְנָא פְּרִשְׁתָּ נְשָׂא, שְׂאֵמֵר רַעֲיָא מְהִימְנָא לְהַרְשָׁב"י הַאי חִבּוּרָא
 דִּילְךָ דְּאִיהוּ סִפְרֵי הַזֶּהר מִן זִוְהָרָא דְּאִימָא עֲלָאָה תְּשׁוּבָה. בְּאֵלִין לֹא צְרִיךְ
 נְסִיוֹן, וּבְגִין דְּעֵתִידִין יִשְׂרָאֵל לְמַטְעַם מְאִילְנָא דְּחַיֵּי, דְּאִיהוּ הַאי סִפְרֵי
 הַזֶּהר, יִפְקוּן בֵּיה מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי.

(פְּדָה אֶת אֲבָרְהָם חֶלֶק שְׁנֵי לְהַגְאוֹן הַצְדִּיק הַרְבֵּה אֲבָרְהָם י. מוֹנָסָה ס"ט (סִפְרֵי טְהוֹר) שְׁנַת תַּשַּׁס"ב)

* * *

תִּיקוּן לְגְּאוּלָּה הָאֲמִיתִית מְטַעַם הָרַבָּנִים הַגְּאוּנִים מְאִרֵי דְאַרְעָא קְדִישָׁא בְּשַׁנַּת תַּרְפ"א לַפ"ק

צ) וּלְמַדּוּ הַזֶּהר וְהַתְּקוּנִים אֶלְף פְּעָמִים בְּסוּד הָאֶלְף לְךָ שְׁלֵמָה
 הָרִי כִי לְמוֹד הַזֶּהר הוּא מְעוֹרֵר הַרְחֻמִּים וְנִשְׁמָתוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, וְיִתְגַּלֶּה
 וְיִבְנֶה הַמְּקֻדָּשׁ וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֵּן לְבָטַח, וְהַלּוּמֵד בּוֹ בְּטוּחַ שְׁלֵא יִסְבַּל צַעַר
 חֲבָלֵי מְשִׁיחַ, אֲשֶׁר עַל כֵּן אֲנַחְנוּ חֲכָמֵי וְרַבְּנֵי עִיר הַקְּדוֹשׁ יְרוּשָׁלַיִם תִּבְנֶה
 וְתִכּוֹנֵן בְּמִהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן, וּבְתֵי דִינִים, נִתְעוֹרְרֵנוּ לְיַסֵּד לְמוֹד הַזֶּהר בְּאַרְץ
 וּבְחוּץ לְאַרְץ בְּכַדִּי לְגַמֵּר הַסִּפְרֵי הַזֶּהר, וְיִהְיֶה הַסִּיּוּם בְּכ"ה אֱלוֹל הַבָּא עֲלֵינוּ
 לְטוֹבָה, יוֹם בְּרִיאַת הָעוֹלָם, וְיִלְמְדוּ הַזֶּהר וְהַתְּקוּנִים אֶלְף פְּעָמִים בְּסוּד
 הָאֶלְף לְךָ שְׁלֵמָה.

דויד צנאָרף בְּנוֹי. אַם מְגִדְלִים תּוֹרָה כְּאוֹתוֹ מְגִדְל - צנאָרף בְּנוֹי. מהו צנאָרף? זֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. זֶהוּ שְׁכֵנוֹב (בראשית מה) וַיִּפֹּל עַל צנאָרִי בְּנֵימִין אַחִיו וַיִּבֶךְ. מִלְמַד שְׂבָכָה עַל מִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן וְעַל מִקְדָּשׁ שְׁנִי.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵהוּ מְגִדְל? אֵלֶּא מֵה מְגִדְל דְּדוֹר מְגִדְל חֲזָק, אִף הַמִּתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה צְרִיכִין חֲזוּק וּבִנְיָן חֲזָק. ר' תַּנְחוּם אָמַר, מְגִדְל דְּדוֹר - מֵה דְּדוֹר הִיָּה מִתְגַּדֵּל בַּתּוֹרָה יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי דוֹרוֹ, כִּף הַמִּתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה צְרִיכִין לְהַתְגַּדֵּל בַּתּוֹרָה וְשֵׁלֵא יִתְבַטְלוּ מִמֶּנָּה.

מֵה דְּדוֹר הִיָּה עוֹסֵק בַּתּוֹרָה לִילָה וְיוֹמָם, כִּף צְרִיף הָאָדָם לְהַתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה לִילָה וְיוֹמָם, וּבְעוֹד שְׂיִתְעַסְקוּ בָּהּ, וַיִּתְגַּדְלוּ בָּהּ, כְּמִגְדְּל דְּדוֹר הַצְּנֹאֵר בְּנוֹי בְּנֵין חֲזָק וְגָדוֹל.

וְאִם לָאוּ, אֵלֶּף הַמִּגְן תְּלוּי עֲלִיו, אֵלֶּף אֵלֶּף שְׁנַיִם שְׂיִהִיו בְּגִלוּת, וְהַדְּבָר תְּלוּי אִם יִגְאָלוּ בּוֹ וְאִם לָאוּ. זְכוּ בַּתּוֹרָה - יִגְאָלוּ בְּאֵלֶּף שְׁנַיִם. לֹא זְכוּ - כָּל שְׁלֹטֵי הַגְּבוּרִים, אָמַר רַבִּי תַּנְחוּם, כָּל שְׁלֹטֵי הַגְּבוּרִים יִשְׁתַּעַבְדוּ בָּהֶם, וְלֹאֲחֵר כֵּן יִגְאָלוּ.

מִכַּאֲן אָמַר רַבִּי בָּא, וְהִנֵּה סֵלָם מִצֵּב אֶרְצָה - זֶהוּ בֵּית עוֹלָמִים, הַנִּצָּב בְּכַנְיָנוּ, בְּשִׁבְלֵי אוֹתָן הַעוֹסְקִין בַּתּוֹרָה בְּאֶרֶץ. וְרֵאשׁוּ מִגִּיעַ הַשְּׂמִימָה - שְׁהַמִּקְדָּשׁ הוּא בְּמַעְלָה גְּדוֹלָה עַל כָּל הָעוֹלָם. וְהִנֵּה מְלֹאכֵי אֱלֹהִים עֲלִים וַיְרִידִים בּוֹ - אֵלֶּוּ כְּהֵנִי שְׂרַת.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמַר, עַל שֶׁהוּא מְכוּן כְּנֶגֶד יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה. וְאוֹתָם הַשׁוֹמְרִים יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה, הֵם שׁוֹמְרִים יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַטָּה. מִשְׁמַע עֲלִים וַיְרִידִים.

מֵה מַעְלָה יוֹתֵר יֵשׁ בּוֹ? אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, זֶהוּ שְׁכֵנוֹב וְהִנֵּה ה' נִצָּב עֲלָיו. כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (תהלים

הַמִּקְדָּשׁ. הִדָּא הוּא דְכָתִיב, (בראשית מה יד) וַיִּפֹּל עַל צנאָרִי בְּנֵימִין אַחִיו וַיִּבֶךְ, מִלְמַד שְׂבָכָה עַל מִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן וְעַל מִקְדָּשׁ שְׁנִי.

אָמַר רַבִּי (דף לו ע"א) יִצְחָק, מֵהוּ מְגִדְל. אֵלֶּא מֵה מְגִדְל דְּדוֹר, מְגִדְל חֲזָק, אִף הַמִּתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה, צְרִיכִין חֲזוּק, וּבִנְיָן חֲזָק. ר' תַּנְחוּם אָמַר, מְגִדְל דְּדוֹר, מֵה דְּדוֹר הִיָּה מִתְגַּדֵּל בַּתּוֹרָה יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי דוֹרוֹ, כִּף הַמִּתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה, צְרִיכִין לְהַתְגַּדֵּל בַּתּוֹרָה וְשֵׁלֵא יִתְבַטְלוּ מִמֶּנָּה.

מֵה דְּדוֹר הִיָּה עוֹסֵק בַּתּוֹרָה לִילָה וְיוֹמָם, כִּף צְרִיף הָאָדָם לְהַתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה לִילָה וְיוֹמָם, וּבְעוֹד שְׂיִתְעַסְקוּ בָּהּ, וַיִּתְגַּדְלוּ בָּהּ, כְּמִגְדְּל דְּדוֹר הַצְּנֹאֵר בְּנוֹי בְּנֵין חֲזָק וְגָדוֹל.

וְאִם לָאוּ, אֵלֶּף הַמִּגְן תְּלוּי עֲלִיו, אֵלֶּף אֵלֶּף שְׁנַיִם שְׂיִהִיו בְּגִלוּת, וְהַדְּבָר תְּלוּי אִם יִגְאָלוּ בּוֹ וְאִם לָאוּ. זְכוּ בַּתּוֹרָה, יִגְאָלוּ בְּאֵלֶּף שְׁנַיִם. לֹא זְכוּ, כָּל שְׁלֹטֵי הַגְּבוּרִים, אָמַר רַבִּי תַּנְחוּם, כָּל שְׁלֹטֵי הַגְּבוּרִים יִשְׁתַּעַבְדוּ בָּהֶם, וְלֹאֲחֵר כֵּן יִגְאָלוּ.

מִכַּאֲן אָמַר רַבִּי בָּא, וְהִנֵּה סֵלָם מִצֵּב אֶרְצָה, זֶהוּ בֵּית עוֹלָמִים, הַנִּצָּב בְּכַנְיָנוּ, בְּשִׁבְלֵי אוֹתָן הַעוֹסְקִין בַּתּוֹרָה בְּאֶרֶץ. וְרֵאשׁוּ מִגִּיעַ הַשְּׂמִימָה, שְׁהַמִּקְדָּשׁ הוּא בְּמַעְלָה גְּדוֹלָה, עַל כָּל הָעוֹלָם. וְהִנֵּה מְלֹאכֵי אֱלֹהִים עֲלִים וַיְרִידִים בּוֹ, אֵלֶּוּ כְּהֵנִי שְׂרַת.

ר' אֱלִיעֶזֶר אוֹמַר, עַל שֶׁהוּא מְכוּן כְּנֶגֶד יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה. וְאוֹתָם הַשׁוֹמְרִים יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה, הֵם שׁוֹמְרִים יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַטָּה. מִשְׁמַע, עֲלִים וַיְרִידִים.

מֵה מַעְלָה יוֹתֵר יֵשׁ בּוֹ. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, זֶהוּ דְכָתִיב וְהִנֵּה ה' נִצָּב עֲלָיו. כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר

מֵה מַעְלָה יוֹתֵר יֵשׁ בּוֹ? אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, זֶהוּ שְׁכֵנוֹב וְהִנֵּה ה' נִצָּב עֲלָיו. כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (תהלים

קכו) אם ה' לא ישמר עיר שוא שְׁקָד שומר. והיינו שכתוב והנה ה' נצב עליו, להיות שומר על אותם השומרים.

מהו עליו? אמר רבי אלעזר, לשמירה. כמו שנאמר (ירמיה ט) ועיניך שים עליו. כף (מלכים-א ט) והיו עיני ולבי שם כל הימים. ולעתיד לבא עתיד הקדוש ברוך הוא לחזור לירושלים, ולהיות חומה לשמרה, כמו שנאמר (זכריה ט) ואני אהיה לה נאם ה' חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה. הארץ אשר אתה שכב עליה. אמר רבי יצחק, מלמד שקפל לו ארץ ישראל. אמר רבי יהודה, בית המקדש ממש היה, ועליו נתבשר, ועליו היה שוכב. משמע שכתוב וישכב במקום ההוא.

אמר רבי יהודה, מן השלשה אבות לא נתבשר אחד מהם על בית המקדש, אלא יעקב, שהוא שלישי מן האבות. וכנגד אלו השלשה: ישי, דוד, שלמה. שלמה שהוא השלישי בנאו.

אמר רבי יהודה, יעקב שהוא השלישי נתבשר על שלמה, שהוא השלישי, שיבנהו. זה אוהב נשים, וזה אוהב נשים. זה עומד בתמו, וזה לא עומד בתמו, שכתוב (מלכים-א יא) ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו.

רבי יוסי פתח, (תהלים מח) יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירפתי צפון קרית מלך רב. יפה נוף, זהו ירושלים, שהוא (שהיה) (משלי טז) מתוק לנפש ומרפא לעצם, כמו שנאמר (שיר השירים ד) נפת תטפנה שפתותיך.

אמר רבי יהודה, ארץ מצרים, כל יפי שבה, נוף ותחפנחס היו. נוף היה המשבח מכלם, שהיתה בשלש מאות ותשעים וחמש פכשיטין של יפי. וציון גדלה

(תהלים קכז א) אם ה' לא ישמר עיר שוא שְׁקָד שומר. והיינו דכתיב, והנה ה' נצב עליו, להיות שומר על אותן השומרים.

מהו עליו. אמר רבי אלעזר, לשמירה. כמה דאת אמר, (ירמיה ט יב) ועיניך שים עליו. כף (מ"א ט ג) והיו עיני ולבי שם כל הימים. ולעתיד לבא, עתיד הקדוש ברוך הוא לחזור לירושלים, ולהיות חומה לשמרה. כמה דאת אמר, (זכריה ב ט) ואני אהיה לה נאם ה' חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה.

הארץ אשר אתה שכב עליה. אמר רבי יצחק, מלמד שקפל לו ארץ ישראל. אמר רבי יהודה, בית המקדש ממש היה, ועליו נתבשר, ועליו היה שוכב. משמע דכתיב וישכב במקום ההוא.

אמר רבי יהודה, מן השלשה אבות לא נתבשר אחד מהם על בית המקדש, אלא יעקב, שהוא שלישי מן האבות. וכנגד אלו השלשה: ישי, דוד, שלמה. שלמה שהוא השלישי בנאו.

אמר רבי יהודה, יעקב שהוא השלישי נתבשר על שלמה, שהוא השלישי, שיבנהו. זה אוהב נשים, וזה אוהב נשים. זה עומד בתמו, וזה לא עומד בתמו, דכתיב (מ"א יא ד) ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו.

ר' יוסי פתח, (תהלים מח ג) יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירפתי צפון קרית מלך רב. יפה נוף, זהו ירושלים, שהוא (נ"א שהיה) (משלי טז) מתוק לנפש ומרפא לעצם. כמה דאת אמר (שה"ש ד יא) נפת תטפנה שפתותיך.

אמר רבי יהודה, ארץ מצרים כל יפי שבה, נוף ותחפנחס היו. נוף היה המשבח מכלם, שהיתה בשלש מאות ותשעים וחמש פכשיטין של יפי. וציון גדלה

ביפי והדר על נוף. שאמר רבי יהודה, למה נקרא שמה ציון? מה הציון עומד לגס להסתכל בו וכו'.

והיתה גדולה ביפי מנוף, זהו שכתוב יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירפתי צפון. שכל מי שהיה רואה אותה, היה שמח. ששנינו, אמר רבי יוסי אמר רבי חייא, מעולם לא נכנס אדם בירושלים והיה עצב, לקיים מה שנאמר משוש כל הארץ.

אמר רבי יצחק, בין ששכב יעקב עליה, נתישב דעתו, ונגלתה עליו השכינה ודברה עמו, מה שלא היה קדם לכן. שאמר רבי יצחק, עד שעמד יעקב באותו מקום, לא נגלתה עליו השכינה.

בין שראה יעקב כף, ידע שהמקום גרם לו, והקיץ משנתו, ונתירא שמא דבר אחר היה, וישכב כבתחלה. אמר לו הקדוש ברוך הוא: יעקב, לא כף הוא, אני ה' אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק. ועוד, הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתגנה ולזרעך. ולא אתגלה לאמה אחרת בגלוי השכינה על הארץ.

אמר רבי יוסי, מהו אשר אתה שוכב עליה? אלא כשם שאתה שוכב עליה ונבואה עמך, כף זרעך הנבואה תהיה מצויה עמך, ולא עם אמה אחרת.

רבי יעקב פתח, (ישעיה כו) יחן רשע כל למד צדק. תניא, אמר רבי יעקב, ווי שהרשע יחן בעולם הזה, זה זרעו של עשו הרשע. ומפני מה יש להם חן ורחמים. מפני שזרעו של יעקב לא למד צדק. בארץ נכחות יעול - זו ירושלים, שהיא ארץ נכחות. מהו יעול? אמר רבי יעקב, האויר של ארץ ישראל מחכים. ומרמז

תכשיטין של יפי. וציון גדולה ביפי והדר על נוף. דאמר רבי יהודה למה נקרא שמה ציון, מה הציון עומד לגס להסתכל בו וכו'.

והיתה גדולה ביפי מנוף, הדיא הוא דכתיב, יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירפתי צפון, שכל מי שהיה רואה אותה, היה שמח. דתניא, אמר רבי יוסי אמר רבי חייא, מעולם לא נכנס אדם בירושלים והיה עצב, לקיים מה שנאמר משוש כל הארץ.

אמר רבי יצחק, בין ששכב יעקב עליה, נתישב דעתו, ונגלתה עליו השכינה ודברה עמו, מה שלא היה קודם לכן. דאמר רבי יצחק, עד שעמד יעקב באותו מקום, לא נגלתה עליו השכינה.

בין שראה יעקב כף, ידע שהמקום גרם לו, והקיץ משנתו, ונתירא שמא דבר אחר היה, וישכב כבתחלה. אמר ליה קודשא בריך הוא, יעקב, לא כף הוא, אני ה' אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק. ועוד, הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתגנה ולזרעך. ולא אתגלה לאמה אחרת, בגלוי השכינה על הארץ.

אמר רבי יוסי, מהו אשר אתה שוכב עליה. אלא כשם שאתה שוכב עליה ונבואה עמך, כף זרעך הנבואה תהיה מצויה עמך, ולא עם אמה אחרת.

ר' יעקב פתח, (ישעיה כו) יחן רשע כל למד צדק. תניא, אמר רבי יעקב, ווי שהרשע יחן בעולם הזה, זה זרעו של עשו הרשע. ומפני מה יש להם חן ורחמים. מפני שזרעו של יעקב לא למד צדק. בארץ נכחות יעול, זו ירושלים, שהיא ארץ נכחות.

מהו יעול, אמר רבי יעקב, אוירא דארעא ישראל מחכים. ומרמז נבואה. וזרעו

שֶׁל עֲשׂוּ יַעֲזֹר הָאָוִיר וְהַנְּבוּאָה. מִפְּנֵי מָה, מִפְּנֵי שֶׁזָּרְעוּ שֶׁל יַעֲקֹב לֹא רָאָה גְאוֹת ה', וְאֵינָם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וְעַל כֵּן יַחַן רָשָׁע וַיַּעֲזֹר טוֹב הָאָרֶץ וְהַנְּבוּאָה. רַבִּי יְהוּדָה בְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר, יַחַן רָשָׁע, אֱלוֹ אַמּוֹת הָעוֹלָם שֵׁישׁ לָהֶם מִמְּשָׁלָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא לָמַד יִשְׂרָאֵל צְדָק.

נְבוּאָה. וְזָרְעוּ שֶׁל עֲשׂוּ יַעֲזֹר הָאָוִיר וְהַנְּבוּאָה. מִפְּנֵי מָה? מִפְּנֵי שֶׁזָּרְעוּ שֶׁל יַעֲקֹב לֹא רָאָה גְאוֹת ה', וְאֵינָם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וְעַל כֵּן יַחַן רָשָׁע וַיַּעֲזֹר טוֹב הָאָרֶץ וְהַנְּבוּאָה. רַבִּי יְהוּדָה בְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר, יַחַן רָשָׁע - אֱלוֹ אַמּוֹת הָעוֹלָם שֵׁישׁ לָהֶם מִמְּשָׁלָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא לָמַד יִשְׂרָאֵל צְדָק.

פְּרֻשַׁת וַיִּשָּׁב

הָא חֲזִי, כְּמָה שְׁנִין יְתִיב הֵהוּא צְדִיק, דְּלֹא חֲזָא לְאַבוּהָ עֲשָׂרִין וְתַרְיִן שְׁנִין. הָא אֵינּוּן יְתִיבוּ בְּמַצְרִים, עֲשָׂרִים וְתַרְיִן שְׁנִין, לְכָל שְׁבֻט וְשְׁבֻט מְאִינוּן עֲשָׂר שְׁבֻטִין דְּזַבִּינוּ לֵיהּ, לְפּוּם חוּשְׁבְּנָא הוּוּ מְאֵתָן וְעֲשָׂרִין שְׁנִין לְכַלְהוּ, דִּל מִינֵיהּוּ עֲשָׂר שְׁנִין, דְּנִכְתִּיתוּ לֹוּן בְּדִינָא דְלַעֲיִלָא, בְּגִין עֲשָׂר שְׁבֻטִין קְדִישִׁין דְּמִיתוּ תַּמָּן בְּמַצְרִים, אֲשַׁתְּאָרוּ מְאֵתָן וְעֲשָׂר, הֵדָא הוּא דְכִתְיִב, (בראשית מב ב) רְדוּ שָׁמָּה.

פְּרֻשַׁת וַיִּשָּׁב

בֵּא וְרָאָה כְּמָה שְׁנִים יִשָּׁב אוֹתוֹ צְדִיק, שֶׁלֹּא רָאָה אֶת אָבִיו עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה. הֲרֵי הֵם יִשָּׁבוּ בְּמַצְרַיִם עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה, לְכָל שְׁבֻט וְשְׁבֻט מְאוֹתָם עֲשָׂרַת הַשְּׁבֻטִים שֶׁמְכָרוּ אוֹתוֹ. לְפִי חֲחֻשְׁבוֹן הֵיוּ מְאֵתִים וְעֲשָׂרִים שָׁנָה לְכָלֵם. תּוֹרִיד מֵהֶם עֲשָׂר שָׁנִים שֶׁנִּכְּפוּ לָהֶם בְּדִין שֶׁל מַעֲלָה בְּשִׁבְלֵי עֲשָׂרָה שְׁבֻטִים קְדוּשִׁים שֶׁמְתוֹ שֵׁם בְּמַצְרַיִם - נִשְׁאָרוּ מְאֵתִים וְעֲשָׂר. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית מא) רְדוּ שָׁמָּה.

הָא חֲזִי, כְּד גְרָמוּ חוּבִין, וְהֵאֵי שְׁבֵת לֹא אֲתַנְטִיר בְּדָקָא יְאוֹת, דְּכִתְיִב (ירמיה יז כב) וְלֹא תוֹצִיאוּ מִשָּׂא מִבְּתִיכֶם בְּיוֹם הַשְּׁבֵת. לֹא תִטְלוּן עֲלֵיכוֹן מְטוּלָא דְחוּבִין, דְּהָהּ מְגִין עֲלֵיכוֹן מְנִייהוּ, יוֹם (דף 12 ע"ב) הַשְּׁבֵת.

בֵּא וְרָאָה, כְּשֶׁגָּרְמוּ הַחֻטָּאִים וְהַשְּׁבֵת הָזוּ לֹא נִשְׁמְרָה כְּרָאוּי, שְׁכָתוּב (ירמיה יז) וְלֹא תוֹצִיאוּ מִשָּׂא מִבְּתִיכֶם בְּיוֹם הַשְּׁבֵת. אֵל תִּטְלוּ עֲלֵיכֶם מִשָּׂא שֶׁל עֲוֹנוֹת, שֶׁהִיא מְגִן עֲלֵיכֶם מֵהֶם יוֹם הַשְּׁבֵת.

וְרָא שְׁמַעוּ לֵיהּ לְנִבְיָאָה, וְאִיתְעַר עֲלֵיהּוֹן (ויקרא כו כח) חָרַב נוֹקְמַת נֶקֶם בְּרִית. מֵאן בְּרִית, דָּא שְׁבֵת, דְּכִתְיִב (שמות לא טו) לְדוֹרְתֶם בְּרִית עוֹלָם. וּבְרִית מִלָּה, דְּכִתְיִב (ירמיה יא טו) וּבִשְׂשׁוּר קִדְשׁ יַעֲבְרוּ מִעֲלֵיךָ. וּבְרִית צְדִיק דְּזַבִּינוּ לֵיהּ.

וְרָא שְׁמַעוּ לְנִבְיָא, וְהַתְעוֹרְרָה עֲלֵיהֶם חָרַב נוֹקְמַת נֶקֶם בְּרִית. מִי הַבְּרִית? זוֹ שְׁבֵת, שְׁכָתוּב (שמות לא) לְדוֹרְתֶם בְּרִית עוֹלָם, וּבְרִית מִלָּה, שְׁכָתוּב (ירמיה יא) וּבִשְׂשׁוּר קִדְשׁ יַעֲבְרוּ מִעֲלֵיךָ, וּבְרִית הַצְּדִיק שֶׁמְכָרוּ אוֹתוֹ.

וְכִרְא בְּחַד דְּרָגָא, שְׁבֵת, וּבְרִית מִלָּה, וְצְדִיק. וְרָזָא דָּא, (עמוס ב ו) עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל אַרְבַּעָה לֹא אֲשִׁיבְנּוּ, וְכַלְהוּ תַלְיֵי בְּמִכְרָם בְּפִסְף צְדִיק. וְכִדִּין שָׂרוּ לְאֲשַׁתְּעַבְדָּא שְׁבַע עַל חֻטְאָתָם. וְאֲתַגְזֹר עֲלֵיהוֹן בְּגִלוֹתָא

וְכִרְא בְּדִרְגָּה אַחַת - שְׁבֵת וּבְרִית מִלָּה וְצְדִיק. וְזֶהוּ טוֹד (עמוס ב) עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל אַרְבַּעָה לֹא אֲשִׁיבְנּוּ, וְכַלְהוּ תוֹלָה בְּמִכְרָם בְּפִסְף צְדִיק. וְאֵז הַתְּחִילוּ לְהַשְׁתַּעֲבֹד שְׁבַע עַל חֻטְאָתָם,

ונגזר עליהם בגלות בכל שבועים שנה פחטאים של שמטה ויובל, שתלויים בשבת הגדול ושבת סתם.

אחר כך באו לארץ הקדושה והתישבו בה ארבע מאות ועשרים שנה, לתשלוש שבועים שבועות ושבעים שנה, עשר שנים לכל יום, מאותם שיונקים משביעי, שגם שבת הגדול אף כך נקראת שביעי ממטה למעלה, שכולל כפאחד זכור ושמור. אחר כך התקיימו ארבע מאות ועשרים שנה בארץ על כח התורה שהיו מתעסקים.

ובשגגה החטא של שנת חנם, התעוררה שנת חנם כמו בראשונה. זהו שכתוב (בראשית לו) וישנאו אותו, את אותו הצדיק, ואז נתן אותם הקדוש ברוך הוא בידי מי ששונא אותם שנת חנם. זהו שכתוב באדום, (יחזקאל לה ה) יען היות לך איבת עולם ותגור את בני ישראל על ידי חרב.

ואז נפרע מהם על ידי מנין אותן השנים שחסרו מסוד של שבע על חטאתיכם. בא וראה, כשתמנה עשרים ושתים שנה שבע פעמים לכל אחד מאותם העשרה שמכרו אותו, יצא לך אלף וחמש מאות וארבעים.

ואז התעורר גאלה לישראל כבקר שמתחיל להאיר מעט מעט, עד שבע עשרה שנים שהסתלק אותו הצדיק, הברגה של טו"ב. זהו שכתוב (בראשית לו) יוסף בן שבע עשרה שנה היה רעה את אחיו. שהרי אז ראה לעמד בפרץ לפני מדת הדין, שהרי נשלמו חטאי העולם, ואז (עובדיה א) והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ודלקו בהם ואכלום. ואז יעורר הקדוש ברוך הוא טובות רבות על ישראל, ויתבע עלבונם ועלבון התורה ששרפו באש, והדם של אותם שנהרגו

דבבל, שבועין שנין, בחובין דשמטה ויובל, דתליין בשבת הגדול, ושבת סתם.

ולבתר אתו לארעא קדישא, ואתיישבו בה ארבע מאות ועשרין שנין, לתשלוש שבועין שבועין, ושבעין שנין, עשרה שנין לכל יומא, מאינון דינקין משביעי, דשבת הגדול אוף הכי איקרי שביעי מתתא לעילא. דכליל כפאחד זכור ושמור. ולבתר אתקיימו ארבע מאות ועשרין שנין בארעא, על חילא דאורייתא, דהו מתעסקי.

וכר גרם חובא דשנת חנם, אתערי שנת חנם דבבדמיתא. הדא הוא דכתיב, וישנאו אותו, לההוא זכאה. וכדין נהיב לון קודשא בריך הוא, ביד מאן דסגי לון שנת חנם. הדא הוא דכתיב, באדום, (יחזקאל לה ה) יען היות לך איבת עולם ותגור את בני ישראל על ידי חרב.

וכדין אתפרע מנייהו, על ידי מניינא דאינון שנין, דחסרו מרזא דשבע על חטאתיכם. תא חזי, כד תמני עשרים ותריין שנין שבע זמנין, לכל חד מאינון עשרה דזבינו ליה, הו ליה אלף וחמש מאה וארבעין.

וכדין יתער פורקנא דישראל, כפפרא דשארית לאנהרא זעיר זעיר, עד שבועה עשר שנין, דאסתלק ההוא צדיק דרגא דטו"ב, הדא הוא דכתיב יוסף בן שבע עשרה שנה היה רעה את אחיו. דהא כדין יתחזי למיקם בפריץ, קמי מדת דינא, דהא אשתלימו חובי עלמא, וכדין (עובדיה א יח) והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ודלקו בהם ואכלום.

וכדין יתער קודשא בריך הוא טבון סגיאין על ישראל, ויתבע עלבונהון, ועלבונא טובות רבות על ישראל, ויתבע עלבונם ועלבון התורה ששרפו באש, והדם של אותם שנהרגו

על קדשת שמו, ואז יתרצה יוסף לאחיו, (ישעיה יא) אפרים לא יקנא את יהודה ויהודה ויהודה לא יצר את אפרים.

בא וראה שכן זה, ששנינו בי"ז בתמוז בטל התמיד, ובט' באב חרב בית המקדש, כמו שאמר רבי יוסי, מגלגלים זכות ליום זכאי, וחובה ליום חביב. שבאותו הלילה הוציאו דבה רעה על הארץ הקדושה, והרימו קולם בבכיה, ונקבעה לדורי דורות.

וד"ק ותמצא, משבטל התמיד, שהיה מכפר על חטאייהם, עד שנחרב בית המקדש, בין בפעם הראשונה בין בפעם השנייה - עשרים ושנים ימים, כנגד עשרים ושנים שנים שלא ראה הצדיק ההוא את פני כבוד אביו, להראות את החכמה העליונה, שהיה תלוי בזה.

והרי התעוררו החברים, שכשחרב בית המקדש, מוצאי שבת היה זה ומוצאי שביעית, ומשמרתו של יהויריב היתה, והלויים עומדים על דוכנם ואומרים שירה: (תהלים צד) יגודו על נפש צדיק וגו' ויהי ה' לי למשגב וכו', וישב עליהם את אונם וגו'. ולא הספיקו לומר יצמיתם ה' אלהינו, עד שבאו גוים וכבשום. שהרי אם אמרו אותו, לא היתה להם תקנה.

ומוצאי שבת, חכמה רבה זה רומז, שיצאו משבת שהיתה רפואה למתם. ומוצאי שביעית, שחטאו אל כנסת ישראל. ולא עוד אלא שחטאו במילה, ולא ברית בשר קדש. ומשמרתו של יהויריב, כמו שנאמר (ירמיה ב) עוד אריב אתכם נאם ה' ואת בני בניכם אריב.

ועתיד הקדוש ברוך הוא להוציאם מן הגלות. זהו שכתוב

דאורייתא, דאוקדו בנורא. ודמא דאינון דאתקטלו על קדושת שמייה. וכדין יתרעי יוסף לאחיהו, (ישעיה יא ג) אפרים לא יקנא את יהודה ויהודה לא יצר את אפרים.

הוא חזי דהכי הוא, דתנן בשבעה עשר בתמוז בוטל התמיד, ובתשעה באב חרב בית מקדשא. כדאמר רבי יוסי, מגלגלין זכות ליום זכאי, וחובה ליום חייב. דבההיא ליליא אפיקו דבה רעה על ארעא קדישא, וארימו קלהון בבכיה, ואתקבעת לדרי דרין.

ודוק ותשכח, מדבוטל התמיד, דהוה מכפר על חוביהון, עד דאתחרב בי מקדשא, בין בזמנא קדמאה בין בזמנא תנינא, עשרין ותרין יומין, לקבל אינון עשרין ותרין שנין דלא חמא ההוא צדיק אפי יקרא דאביה, לאחזאה חכמתא עילאה, דהא בהא תליא.

והא איתערו חבריאי, דכד חריב מקדשא מוצאי שבת היתה, ומוצאי שביעית, ומשמרתו של יהויריב היתה, והלויים עומדים על דוכנם, ואומרים שירה: (תהלים צד כא-כג) יגודו על נפש צדיק וגו' ויהי ה' לי למשגב וגו', וישב עליהם את אונם וגו', ולא הספיקו לומר יצמיתם ה' אלהינו, עד שבאו גוים וכבשום. דהא אי אמרו ליה, לא הוה לון תקנה.

ומוצאי שבת, חכמתא סגיאיה קא רמו, דנפקו משבת דהוה רפואה למפתהון. ומוצאי שביעית, דחבו לגבי כנסת ישראל. ולא עוד, אלא דנפקו ממילה, ולא קיימא בשר קדש. ומשמרתו של יהויריב, כמה דאת אמר (ירמיה ב ט) עוד אריב אתכם נאם ה' ואת בני בניכם אריב.

וזמין קודשא בריך הוא לאפקא לון מגלותא, הדא הוא דכתיב, (זכריה ט ט) גילי מאד בת

לאחר קריאת הזוהר (יאמר תפלה זו בכנינת הלב)

יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבתי שיתקיים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופזר פירא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקיים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלבנה פאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, וזותם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראונו וברצון יראוי. ובזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עוגנו במהרה במינו. ויקיים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מוזרה אני לפניך השם אלוקי ואלקי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עליו, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמתים פסיה לא ימוש ומפיה זרעה ומפי זרע זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. וברפת משה רבינו מהימנא תתגלה במהרה ה' בך נחננו ואין עמו אל נכר, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלוקיך, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך ככתחלה וכוונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאבהב את שמה הגדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת)

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על פן יש בזה עלוי נשמה גדול הנפטר במקדש בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שמציל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עיינו פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, ועי"ע פלא יוציא).

מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: פתבו המקבלים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר למידים. כי לכן נקרא זוהר שהוא מזהיר הנשמה... וביום שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק כי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמקדש ביום הקדוש יום השבת שאין ערה להשגתו, ובנדאי למודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיוחד בזכות למודו. וכן לתמי ותמותו ע"ה (ועי' סב הישר) והנה יאמרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבדו במותו וכו', (ועי' פלא יוציא ערה כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמ) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ
וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמ) בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעַלְמֵי עָלְמֵינָא יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (אמ) לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן
וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְעֶסְקִין בְּאוּרִיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הַדִּין וְדִי בְּכָל אַתְרָא וְאַתְרָא, יְהֵא לְנָא וְלַהוֹן וּלְכוּן הֵנָּה וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קֳדָם מְאָרֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא,
חַיִּים וְשֹׁבְעֵי וַיְשׁוּעָה וְנַחְמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּאָה וְגִאְלָה וְסִלְיַחָה וְכַפְרָה, וְרוּחַ
וְהַצְלָה לְנוּ וּלְכָל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ)

הַשְּׂכֵבָה לְאִישׁ: אֲשֶׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִיץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוּל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגֵן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת אֱלֹהָא מְאָרִיָּה שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יִרְחַם עָלֵינוּ. וַיְחוּם וַיְחַמּוּל עָלֵינוּ. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירֵהוּ בְּצַל כַּנְפָּיו וּבִסְתֵר אֶהְלוּ לַחַזוּת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיבְלוּ. וְלִקְצֵן הַיָּמִין יַעֲמִידֵהוּ. וּמִנְחַל עֲדֵנּוּ יִשְׁקָהוּ. וַיִּצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וַיִּשִׁים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וַיְלֻוּהוּ אֱלֹוֵי
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוּ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עַמּוּ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

הַשְּׂכֵבָה לְאִשָּׁה: אֵשֶׁת חַיִל מִי וּמְצָא, וְרַחֵם מִפְּנֵינִים מִכְּרָה: שֶׁקֶר הַחֵן וְהַבֵּל
הַיָּפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל: תִּנּוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וַיְהַלְלוּהָ בְּשַׁעְרֵים
מַעֲשֵׂיהָ: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוּל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגֵן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת
אֱלֹהָא מְרִיָּה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. הַמְּלַךְ בְּרַחֲמָיו יְחוּם וַיְחַמּוּל עָלֵיהָ. וַיְלֻוּהָ אֱלֹוֵי
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוּ. הִיא וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא הנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי ועושה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגי בן פלוגי) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכך הקדושים והטהורים להוליכו ולהושיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכנתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותו מחובט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכיותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לרשון עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגית בת פלוגית) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכך הקדושים והטהורים להוליכה ולהושיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכנתך, ולהשביעיה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותה מחובט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכיותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לרשון עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

ספר
הזוהר
היומי

מחולק ל-354
ימות השנה

ספר
הזוהר
היומי

מחולק ל-354
ימות השנה

א
תשרי - חשון
סדר: בראשית
בראשית - מקץ

א
תשרי - חשון
סדר: בראשית
בראשית - מקץ